

[Udenrigsministeren]

litære kapacitet, og vi er dermed i fuld overensstemmelse med den formulering af NATO-alliancens opgaver, som blev resultatet af en tilsvarende analyse tilbage i 1967, den såkaldte Harmelrapport.

Analysen i NATO førte frem til Washingtonerklæringen om Øst-Vest-forholdet fra NATO-udenrigsministrenes møde i Washington i maj, og det lykkedes hermed at give Harmelformuleringerne ny vitalitet og praktisk anvendelighed i sammenhæng med 1980ernes situation. Der er for mig ingen tvivl om, at erklæringen har fremmet mulighederne for at få genoplivet dialogen mellem Øst og Vest.

De åbninger, som USAs præsident har antydnet, f.eks. i spørgsmålet om ikke-magtansvendelse, i den tale, han holdt den 4. juni i år i det irske parlament, har således helt klart deres baggrund i en fælles politik i NATO, der tager direkte sigte på en mere konstruktiv dialog.

En begivenhed af vidtrækkende betydning var debatten om DDRs statsrådsformands, Erich Honeckers, nu udskudte besøg i Forbundsrepublikken Tyskland, for uanset hvad der siden er sagt og skrevet, står det klart for enhver både i Øst og i Vest, at DDR faktisk gerne så besøget gennemført ud fra et ønske om at styrke dialogen og stabiliteten. Men lige så klart var det, at Sovjetunionen ikke ville acceptere, at DDR selvstændigt førte denne dialog med Forbundsrepublikken. Vi havde fra regeringens side meget gerne set besøget gennemført, ikke mindst fordi det ville styrke samarbejdet og stabiliteten i forholdet mellem de to tyske stater i god overensstemmelse med Helsingforslutaktens ånd og bogstav.

Men uanset det tilbageslag, som udsættelsen af Honeckers besøg må siges at være for de mindre og mellemstore europæiske landes muligheder for at spille en rolle i udviklingen af forholdet mellem Øst og Vest, er det afgørende, at vi ikke af den grund sænker ambitionsniveauet. De mindre lande kan og skal søge at påvirke udviklingen, både gennem drøftelser i allianceerne og i andre samarbejds kredse og gennem direkte kontakter landene imellem.

Regeringen har i overensstemmelse med denne opfattelse udbygget kontakterne med de østeuropæiske lande. Vi ønsker selv at kunne danne os vore indtryk, og vi ønsker at

have adgang til selv at forklare og fremlægge vore synspunkter.

Jeg har således ført drøftelser med mange af mine østeuropæiske kolleger i løbet af dette år. Tjcekoslovakiets og Ungarns udenrigsministre har for nylig besøgt Danmark. Selv har jeg været på besøg i Rumænien først på efteråret, og både ved åbningen af Stockholmkonferencen og under FN's 39. generalforsamling har jeg ført samtaler med østeuropæiske udenrigsministre; disse kontakter skal igen ses i forlængelse af tidligere besøgsudvekslinger.

Mit indtryk af alle disse samtaler er, at der er bred enighed i de mindre og mellemstore lande i Øst og Vest om nødvendigheden af at vende udviklingen og igen sikre fremdrift i afspændingsprocessen.

I den forbindelse vil jeg pege på, at opfølgningen af Helsingforslutakten, den såkaldte CSCE-proces, nu som før udgør en væsentlig bestanddel af Øst-Vest-forholdet. Denne proces rummer en værdifuld mulighed for kontakter mellem de berørte stater, store som små, om de fleste sider af Øst-Vest-forholdet i Europa.

I år har CSCE-processen fået et nyt vigtigt element i form af konferencen i Stockholm om tillids- og sikkerhedsskabende foranstaltninger og nedrustning i Europa. Stockholmkonferencen har i sin første fase til opgave at udarbejde nye militært betydningsfulde, kontrollerbare tillids- og sikkerhedsskabende foranstaltninger, som skal dække hele Europa. Det er således klart, at konferencen meget vel kan komme til at spille en central rolle i Øst-Vest-forholdet, og fra dansk side har vi sammen med vore allierede fremsat et sæt forslag med sigte på at føre Stockholmkonferencens opgaver ud i livet.

I det hele taget må det være en dansk opgave at udnytte enhver mulighed for at stimulere en positiv udvikling. Det kræver, at Danmark er i stand til at fremstå både som en troværdig alliancepartner, hvis ord har den vægt, der ligger netop heri, og som et land, der er åbent over for nye muligheder, der måtte vise sig for afspændingspolitikken. Eller sagt med andre ord: at der står respekt om Danmark, at vi er troværdige. Det er forudsætningen for indflydelse.

Et af de områder inden for Øst-Vest-forholdet, hvor der er grund til at håbe på en vis positiv udvikling, er forholdet til Polen.